

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра Автоматизації, метрології та енергоефективних технологій

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор навчально-наукового
інституту
«Українська інженерно-педагогічна
академія»
Денис КОВАЛЕНКО
«   » 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Сучасні та перспективні технічні рішення в теплоенергетиці
(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти другий (магістерський)
галузь знань 17 Електроніка, автоматизація та електронні комунікації
(шифр і назва)
спеціальність 174 Автоматизація, комп'ютерно-інтегровані технології та робототехніка
(шифр і назва)
освітня програма Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології
(шифр і назва)
спеціалізація _____
(шифр і назва)
вид дисципліни вибіркова
(обов'язкова / за вибором)
інститут ННІ «Українська інженерно-педагогічна академія»

2024 / 2025 навчальний рік

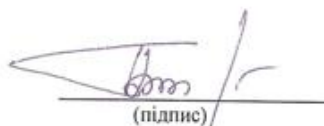
Програму схвалено на засіданні кафедри автоматизації, метрології та енергоефективних технологій

протокол від «04» жовтня 2024 року № 2

Завідувач кафедри автоматизації, метрології та енергоефективних технологій

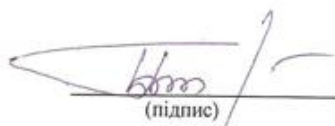

(підпис)

Геннадій КАНЮК
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи) Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології
(назва освітньої програми)

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми (керівник проектної групи)

(підпис)

Геннадій КАНЮК
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією
Навчально наукового інституту «Українська інженерно-педагогічна академія»
(назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна)

протокол від «23» жовтня 2024 року № 1

Голова науково-методичної комісії Навчально наукового інституту «Українська інженерно-педагогічна академія»

(підпис)

Сергій ПЕТРОВ
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Сучасні та перспективні технічні рішення в теплоенергетиці» складена відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми підготовки

магістра

(назва рівня вищої освіти)

спеціальності 174 Автоматизація, комп'ютерно-інтегровані технології та робототехніка

спеціалізації _____

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни - розробляти та впроваджувати заходи з модернізації та реконструкції теплових електростанцій на основі техніко-економічних обґрунтувань шляхом вибору оптимального технічного рішення для модернізації, реконструкції та експлуатації електростанцій та енергетичних об'єктів в цілому.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни - вироблення у студентів вміння застосовувати нові методи дослідження, в основі яких знаходяться ідеї і принципи системного підходу. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: структуру і тенденції розвитку енергетики; структуру системи енергопостачання та енерговикористання; традиційні способи одержання теплової та електричної енергії; традиційні способи одержання теплової та електричної енергії; основи керування системами енергопостачання та енергоспоживання; методичні основи оцінки ефективності технічних рішень; новітні енергетичні технології та їх вплив на функціонування систем енергопостачання; перспективи розвитку теплової енергетики вміти: надавати техніко-економічне обґрунтування доцільності технічних рішень; визначати перспективні технічні рішення з модернізації, реконструкції блоків електростанцій для підвищення техніко-економічних характеристик блоків, теплових та атомних станцій.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**, визначений освітньою програмою «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології»:

ЗК1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність працювати в міжнародному контексті.

СК4. Здатність аналізувати виробничо-технологічні системи і комплекси як об'єкти автоматизації, визначати способи та стратегії їх автоматизації та цифрової трансформації.

СК5. Здатність інтегрувати знання з інших галузей, застосовувати системний підхід та враховувати нетехнічні аспекти при розв'язанні

СК9. Здатність застосовувати сучасні технології наукових досліджень процесів, обладнання, засобів і систем автоматизації, контролю, діагностики, випробування та керування складними організаційно-технічними об'єктами та системами.

1.3. Кількість кредитів: 4

1.4. Загальна кількість годин: 120

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	2-й
Семестр	
2-й	2-й
Лекції	
28 год.	4 год.
Практичні, семінарські заняття	
12 год.	2 год.
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота	
80 год.	114 год.
у тому числі індивідуальні завдання	
год.	

1.6. Заплановані результати навчання.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **програмних результатів** навчання за спеціальністю 174 «Автоматизація, комп'ютерно-інтегровані технології та робототехніка»:

РН03. Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки, а також критичне осмислення сучасних проблем у сфері автоматизації та комп'ютерно-інтегрованих технологій для розв'язування складних задач професійної діяльності.

РН04. Застосовувати сучасні підходи і методи моделювання та оптимізації для дослідження та створення ефективних систем автоматизації складними технологічними та організаційно-технічними об'єктами.

РН12. Збирати необхідну інформацію, використовуючи науково-технічну літературу, бази даних та інші джерела, аналізувати і оцінювати її.

РН13. Застосовувати сучасні технології наукових досліджень, спеціалізований математичний інструментарій для дослідження, моделювання та ідентифікації об'єктів автоматизації.

РН16. Планувати і виконувати наукові і прикладні дослідження у сфері автоматизації та комп'ютерно-інтегрованих технологій, обирати ефективні методи досліджень, аргументувати висновки, презентувати результати досліджень.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. СТРУКТУРА І ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЕНЕРГЕТИКИ

Тема 1. Основне про загальну енергетику

Тема 2. Системи одержання теплової та електричної енергії

РОЗДІЛ 2. СУЧАСНІ ТА ПЕРСПЕКТИВНІ ТЕХНІЧНІ РІШЕННЯ

Тема 3. Базові енергетичні установки

Тема 4. Організаційно-технічні заходи підвищення виробництва і використання енергії

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. СТРУКТУРА І ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЕНЕРГЕТИКИ												
Тема 1. Основне про загальну енергетику	25	6	2			17						
Тема 2. Системи одержання теплової та електричної енергії	25	6	24			17						
Разом за розділом 1	50	12	6			34						
Розділ 2. СУЧАСНІ ТА ПЕРСПЕКТИВНІ ТЕХНІЧНІ РІШЕННЯ												
Тема 3. Базові енергетичні установки	35	6	2			25						
Тема 4. Організаційно-технічні заходи підвищення виробництва і використання енергії	35	10	4			21						
Разом за розділом 2	70	16	6			46						
Усього годин	120	29	12			80						

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основне про загальну енергетику Основні поняття і визначення	2
2	Теплова та електрична енергія та їх правильні розрахунки	2
3	Вибір та обґрунтування показників надійності для систем енергопостачання	2
4	Оцінка ефективності інвестиційних проєктів	2
5	Сучасні методи оцінки ефективності технічних рішень з тепло- та енергозабезпечення	4
	Разом	12

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Основне про загальну енергетику	17
2	Системи одержання теплової та електричної енергії	17
3	Базові енергетичні установки	25
4	Організаційно-технічні заходи підвищення виробництва і використання енергії	21
	Разом	80

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання з дисципліни «Сучасні та перспективні технічні рішення в теплоенергетиці» у вигляді розрахунково-графічної роботи.

Оцінювання та зарахування роботи здійснюється за умови своєчасного подання та правильного виконання завдання.

7. Методи навчання

Методи навчання, що застосовуються при викладанні навчальної дисципліни «Сучасні та перспективні технічні рішення в теплоенергетиці»:

- 1) Пояснювально-ілюстративний метод. Викладання лекційного матеріалу дисципліни у вигляді презентацій за допомогою мультимедійного обладнання.
- 2) Репродуктивний метод. Відтворення студентами набутих теоретичних знань при виконанні практичних робіт.
- 3) Дослідницький метод. Виконання студентами індивідуального завдання.

8. Методи контролю

Для оцінювання результатів навчання використовуються такі види та методи контролю: тести та/або питання наприкінці кожної теми; індивідуальне завдання у формі РГР; підсумковий семестровий контроль – залік.

По закінченню вивчення кожної теми, здобувач проходить тестування. За тест №1 та №2 можна набрати максимально по 12 балів за кожний тест, за тест №3 та №4 можна набрати максимально по 18 балів.

За роботу на практичних заняттях здобувач може отримати максимально 4 бали за кожне практичне заняття.

Індивідуальне завдання виконується у формі РГР. Максимальна кількість балів за індивідуальне завдання – 16 бал.

У підсумку за роботу в семестрі можна отримати щонайбільше 100 балів. Якщо за семестр студент набрав менше ніж 49 балів, він отримує оцінку незаховано.

9. Схема нарахування балів для підсумкового семестрового контролю в формі іспиту

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання						
Тестові завдання до Тем 1	Тестові завдання до Тем 2	Тестові завдання до Тем 3	Тестові завдання до Тем 4	Практичні завдання	Розрахунково-графічна робота	Разом= Залік
12	12	18	18	24	16	100

T1, T2 ... – теми розділів.

Для допуску до складання підсумкового контролю (заліку, або екзамену) здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 20 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи, індивідуального завдання.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Сучасні перспективні технічні рішення теплоенергетики : навч.-
2. Новітні енергетичні технології та їх вплив на функціонування систем енергопостачання : аналіт. доп. / О. М. Суходоля. – Київ : НІСД, 2022. – 36 с. – <https://doi.org/10.53679/NISS-analytrep.2022.17>
3. Надійність електроенергетичних систем: Практикум [Електронний ресурс]: навч. посіб. для студ. спеціальності 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка» / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: С.В. Казанський. – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. – 67 с.
4. Основи електропостачання: підруч. / Козирський В.В., Волошин С.М., – К.: Компринт, 2021. – 497с.
5. Енергетична ефективність систем електропостачання : монографія / Г.Г. Півняк, І.В. Жежеленко, Ю.А. Папаїка ; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». – 2-ге вид., переробл. і допов. – Дніпро: НТУ «ДП», 2019. – 148 с.
6. Метод. посібн. для студ. денної та заоч. форм навч. напряму підготовки 144 Теплоенергетика / упоряд. М. М. Нечуйвітер ; Укр. інж.-пед. акад. – Харків : [б. в], 2019. – 98 с.
7. Нечуйвітер М.М. Техніко-економічні основи теплоенергетики: Конспект лекцій / Укр. інж.-пед. акад. ; упор. М.М.Нечуйвітер. – Х.: [Б.в.], 2013. – 117 с.

8. Надійність теплоенергетичного обладнання: Конспект лекцій / Укл. Клімов Р.О.– Кам'янське: ДДТУ, 2016. – 65с.
- 9.

Допоміжна література

1. Розділ 6. Перспективи розвитку теплової енергетики - Енергетика ...energetika.in.ua/ua/books/book-3/part-1/section-6
2. Енергетичні установки. Загальний курс: Навчальний посібник. – 2-е видання Х: «Видавництво САГА», 2008. – 320 с.з іл
3. Рожков П. П. Конспект лекцій з дисципліни «Надійність електричних мереж» для магістрів денної та заочної форм навчання за спеціальністю 141 – Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка (освітні програми «Електротехнічні системи електроспоживання» та «Електротехнічні системи електроспоживання (освітньо-наукова)») / П. П. Рожков, С. Е. Рожкова ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. – 85 с.
4. Журахівський А. В. Надійність електричних систем і мереж: [навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. електротехн. спец.] / А. В. Журахівський, Б. М. Кінаш, О. Р. Пастух.; Національний університет «Львівська політехніка». – Львів : Вид. Львівської політехніки, 2012. – 280 с.
5. Лежнюк П.Д. Електроощадні технології в електричних мережах енергосистем / Любов Наумівна Добровольська, Володимир Володимирович Кулик, Петро Дем'янович Лежнюк // Під редакцією Лежнюка П.Д. – Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2018. – 328 с.
6. Енергетична ефективність систем електропостачання : монографія / Г.Г. Півняк, І.В. Жежеленко, Ю.А. Папаїка ; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». – 2-ге вид., переробл. і допов. – Дніпро: НТУ «ДП», 2018. – 148 с.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Енергетична стратегія України на період до 2035 року "Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність" <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=250250456>
mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/publish/article?art_id...
2. НЕК «Укренерго». Звіт з оцінки відповідності (достатності) генеруючих потужностей (2018). URL: https://ua.energy/wp-content/uploads/2019/04/ZvitAdekvatnostiGenPotuzhnostej_31_03_2019.pdf
3. Про схвалення Стратегії енергетичної безпеки : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 4 серпня 2021 р. № 907-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/907-2021-%D1%80#Text>

4. Штучний інтелект в енергетиці: аналіт. доп. / Суходоля О. М. – К.: НІСД, 2022 р. 49 с. – <https://doi.org/10.53679/NISS-analytrep.2022.09>

Додаток до робочої програми навчальної дисципліни__Сучасні та перспективні технічні рішення в теплоенергетиці_____

(назва дисципліни)

Дію робочої програми продовжено: на 20____/20____ н. р.

Заступник директора інституту ННІ «УПА»

_____
(підпис)

Сергій ПЕТРОВ
(прізвище, ініціали)

«____» _____ 20____ р.

Голова науково-методичної комісії _____ факультету

_____
(підпис)

_____
(прізвище, ініціали)

«____» _____ 20____ р.